

Tannhelsesektoren endrer seg:

Nye oppgaver for Etisk råd

Oppgavene til NTFs råd for tannlegeetikikk har endret seg i de senere år. Tidligere dreide mange av sakene vi fikk til behandling seg om kollegiale konflikter og annonsering av ulike typer tannbehandling. Slike saker tas nå mer hånd om av NTFs avdeling for jus og arbeidsliv, der de også hører hjemme. Etisk råd samarbeider tett med juridisk avdeling. Noen av disse sakene behandles også i lokalforeningene.

Vårt samfunn endrer seg raskt, og det har også vært store endringer i tannhelsesektoren de senere år.

Vi kan nevne at vi er blitt mange flere tannleger, noen mener kanskje for mange, og konkurransen øker. Vi har en sterk bevissthet på tenner og tannhelse, og har dermed fått pasientgrupper som ønsker mer tannbehandling. Mange etterspør også mer komplisert tannbehandling. De fleste beholder egne tenner hele livet, og dette krever mye komplisert behandling i pleie og omsorg.

Vi har siden 2008 fått direkte tilgang til Helfo-refusjoner uten forhåndsgodkjenning. Dette er forhold som stiller krav til oss tannleger på flere områder, men spesielt når det gjelder etikk.

Etisk råd mener det er helt nødvendig at vi tenker nytt og har et større fokus på etikken som grunnpilar i vår virksomhet, på faget «tannlegeetikikk».

En av Etisk råds oppgaver er å gjøre NTFs etiske regler kjent for medlemmene. Vi har et godt og oppdatert regelverk som alle skal være kjent med, som medlemmer av NTF.

På landsmøtet i 2017 gjennomførte vi en spørreundersøkelse fra vår stand «etikkhjørnet». Den gav oss nyttige svar på medlemmenes kunnskap og ønsker når det gjelder etikk.

Mange av de som svarte på undersøkelsen etterspurte mer etikk.

Et svar var: «Det er med etikken som mye annet, en påminnelse gjør at man blir mer bevisst, har man vært på endokurs, reviderer man endopraksis, sånn er det også med etikken».

Etisk råd ønsker at etikk får en mye større og tydeligere plass i vår forening, og kommer tungt inn både på lokale og sentrale kurs inkludert NTFs landsmøte. De som holder kurs og foredrag bør få en påminnelse om etikken når de forespørres om å holde kurs. Det bør bli faste bolker for etikkforelesninger på landsmøtet. Etikken må også vektlegges ved planlegging av innhold og aktiviteter på messeområdet.

NTFs president understreker stadig at vi står sterkest som en samlet forening. Etisk råd ønsker en bedre forståelse og respekt mellom privatpraktiserende og offentlig ansatte tannleger. De etiske reglene sier en del om kollegialitet. Det råder ofte uvitenhet om offentlig sektor blant de privatpraktiserende tannlegene, og motsatt. Kunnskap om hverandres arbeidssituasjon er viktig. Vi må vise mer respekt for hverandres arbeidsoppgaver og utfordringer, og jobbe samlet som stand for en bedre tannhelse i befolkningen.

At vi er blitt mange tannleger gir oss også en del profesjonsetiske utfordringer. Det kan oppstå situasjoner der det

ikke er sammenfall mellom pasientens interesse og tannlegens interesse. Tannlegen kan utnytte kunnskapsovertaket sitt til å prioritere egeninteresse fremfor pasientens beste. Når tannlegens økonomiske eller faglige interesse styrer, fører det til unødvendig tannbehandling. Hvis dette får lov til å utvikle seg i en organisasjon vil man stadig overbevise seg selv om at det er akseptabelt å prioritere egeninteresse fremfor pasientens. Dette omtales ofte som moralsk nøytralisering. Forebygging mot moralsk nøytralisering kan skje ved at en etablerer et yringsklima på klinikkene som utfordrer forsøk fra kollegaer på å snakke seg bort fra at det er galt å prioritere seg selv fremfor pasienten. Her vil Etisk råd jobbe for at NTF bidrar med kursing som hjelper medlemmene til bevisstgjøring og kompetanse, for å skape et godt yringsklima på klinikkene, i lokalforeningene, og i alle NTFs organer.

Etikk i hverdagen er som profylaksearbeid i klinikken, den må stadig gjentas og minnes om for at vi skal lykkes.

NTFs etiske regler § 1:

«En tannleges oppgave er innenfor sitt fagområde å ivareta sine pasienters helse. Hensynet til pasienten må være overordnet andre hensyn».

Vi viser også til Snakk om etikk i Tidende nr. 5, 2016: Moralsk nøytralisering – eller «å strekke strikken».

Maria E. Alvenes
NTFs råd for tannlegeetikikk

Kl. 0000 på utgivelsesdato
www.tannlegetidende.no